

หลักประกันทางใจใน ครอบครัวตามช่วงวัย

รองศาสตราจารย์ ดร. รศรินทร์ เกรย์
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล

Family comes first หลักประกันของครอบครัวเพื่อสร้างประชากรอย่างมีคุณภาพ
ห้องแกรนด์ไดมอนด์ บอลรูม ชั้น 2 อาคารอิมแพคฟอรั่ม เมืองทองธานี 4 เมษายน 2560

หลักประกันทางใจ = การมีความสุข

**สังเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัยของ
รศรินทร์ เกรย์ และคณะ**

ความสุข เป็นสากล

รศรินทร์ เกรย์
วรชัย ทองไทย
เรวดี สุวรรณเพงก์

โครงการ “รายงานสถานการณ์สุขภาพจิตประจำปี”
ภายใต้ แผนงานสร้างเสริมสุขภาพจิตเพื่อสุขภาวะสังคมไทย
สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

ประโยชน์ของการมีความสุข

- ทุกคนต้องการมีความสุข
- คนที่มีความสุข
  - เป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่น
  - ทำงานมีผลผลิตดี มีความคิดสร้างสรรค์
  - มีสุขภาพดี และอายุยืน(การศึกษาระยะยาว (George, 2010))
    - เสี่ยงต่อการตายลดลง (Finnish study; Berlin study)
    - โอกาสการเกิดภาวะทุพพลภาพลดลง (US studies)

คุณภาพชีวิตต่างวัย ของผู้มีงานทำ

QUALITY OF LIFE AMONG EMPLOYED POPULATION BY GENERATIONS

สรินทร์ เกรย์
อุมากรณ ภัทรวานิชย์
อัชชราภัก คลักทอง
เจตพา แสงกล้า

อันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของคนทำงาน

	Greater gen (72+)	Baby boomer (53-71)	X (38-52)	Y (20-37)	รวม 20+
1. รายได้เพียงพอ	1	2	1	1	1
2. การสนับสนุนจากครอบครัว	3	1	2	4	2
3. สุขภาพ	2	3	3	5	3
4. การจัดสรรเวลาสำหรับเวลาทำงาน ชีวิตส่วนตัว และครอบครัว	4	4	4	3	4
5. โสียด				2	

ตัวชี้วัด ปัจจัยสนับสนุนจากครอบครัว

- ท่านรู้สึกมั่นคงปลอดภัยเมื่ออยู่ในครอบครัว
- หากท่านป่วยหนัก ท่านเชื่อว่าครอบครัวจะดูแลเป็นอย่างดี
- ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีความรักและผูกพันต่อกัน

(อภิชัย มงคล และคณะ, 2552)

Happiness Among Adolescent Students in Thailand: Family and Non-Family Factors

Rossarin Soottipong Gray · Aphichat Chamratrithirong ·
Umaporn Pattaravanich · Pramote Prasartkul

Accepted: 9 October 2011
© Springer Science+Business Media B.V. 2011

Abstract This paper explores family and non-family factors contributing to happiness among students aged 15–18 in Thailand. Data come from the Social and Cultural Situation and Mental Health Survey (n = 905). Based on regression analysis, family factors are more important than non-family factors in explaining the variations in adolescents' happiness. Regarding the family domain, those who reported sufficient time spent with family members and highest level of love and connectedness were happiest. Those living in a two-parent family were happiest, followed by those living with a married father or a married mother (in a single parent family). Those living in an unmarried mother family were unhappiest, controlling for household economic status. These findings highlight the important role of a father in a country with a matrilocal family system. Regarding non-family factors, adolescents with the highest school attendance, highest self-esteem, and highest economic status who also regularly participated in extracurricular activities were happiest. Adolescents who were older and who had to do chores regularly tended to be less happy than their peers.

Keywords Adolescent student happiness · Family cohesion · Family relationships · Family structure · Non-family factors

---

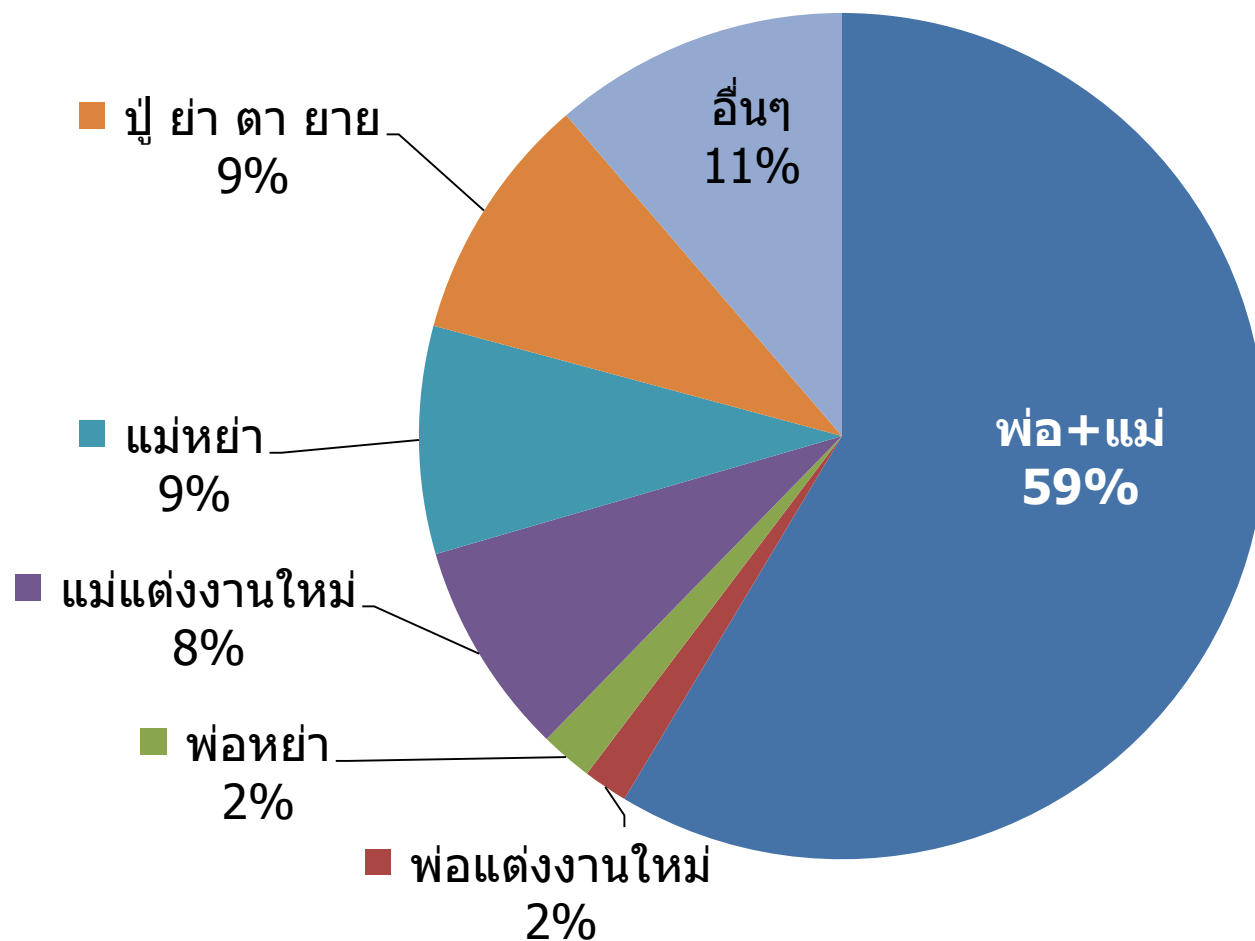
R. S. Gray (✉) · A. Chamratrithirong · U. Pattaravanich · P. Prasartkul
Institute for Population and Social Research, Mahidol University, Salaya, Phutthamonthon,
Nakhon Pathom 73170, Thailand
e-mail: prrg@mahidol.ac.th

A. Chamratrithirong
e-mail: pracr@mahidol.ac.th

U. Pattaravanich
e-mail: prupt@mahidol.ac.th

P. Prasartkul
e-mail: prpps@mahidol.ac.th

โครงสร้างของครอบครัวของนักเรียนอายุ 15-18 ปี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขนักเรียน อายุ 15-18 ปี

- ปัจจัยทางครอบครัว สำคัญกว่าปัจจัยอื่นๆ
- อยู่กับใคร และ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว
  - อยู่กับทั้งพ่อและแม่มีความสุขที่สุด
  - สมาชิกมีเวลาให้กันเพียงพอ
  - สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ผูกพัน

Inner Happiness Among Thai Elderly

Rossarin Soottipong Gray · Pungpond Rukumnuaykit ·
Sirinan Kittisuksathit · Varachai Thongthai

Published online: 4 April 2008
© Springer Science + Business Media, LLC 2008

Abstract This study, based on data collected in 2005 from Chai Nat province, examines the level of happiness of the Thai elderly population and its relationship to various external and internal factors. It was found that mean happiness was slightly above a feeling of "neutral." According to multiple regression analyses, external factors including economic hardship, living arrangements, functional ability, perceived social environment, and consumerism significantly influence the level of happiness. The strongest predictor of happiness is, however, the internal factor—that is, a feeling of relative poverty when compared to their neighbors. Controlling for demographic and all external factors, the respondents who do not feel poor show the highest level of happiness compared to those who feel as poor as or poorer than their neighbors. This is self-interpreted as a feeling of contentment with what one has, which has been influenced by Thai culture, which is pervaded by Buddhism.

Keywords Happiness · Internal factor · External factors · Contentment · Buddhism

Introduction

The fact that economic and social conditions have long been recognized by researchers (Gray et al. 1995). Economic hardship has been among the elderly in both the (Gray et al. 1995). Recent research finds that economic hardship is a necessary condition of happiness. However, money does not lead to greater happiness. It has been found that increased income has little impact on the feeling of happiness. Friendships and family life on

R. S. Gray (✉) · P. Rukumnuaykit
Institute for Population and Social Studies
Nakhon Pathom 73170, Thailand
e-mail: prgr@mahidol.ac.th

Journal of Population and Social Studies, Volume 23

Number 2 July 2015 : 180 - 192

DOI 10.14456/jpss.2015.13

Differentials in Happiness among the Young Old,
the Middle Old and the Very Old in Thailand

Rungthong Kramanon and Rossarin Soottipong
Gray

ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความสุข

– เศรษฐกิจ

- คิดว่าตนเองไม่จนเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนบ้าน เนื่องจากมีความรู้สึกพอเพียง
- ไม่มีหนี้/มีหนี้แต่ไม่เป็นภาระ

– ครอบครัว

- อยู่กับใครไม่สำคัญ แต่
- มั่นใจว่าสมาชิกในครอบครัวจะดูแลเป็นอย่างดียามเจ็บป่วย

ความสุขในครอบครัวของผู้สูงอายุ ขึ้นอยู่กับความสุขของลูก

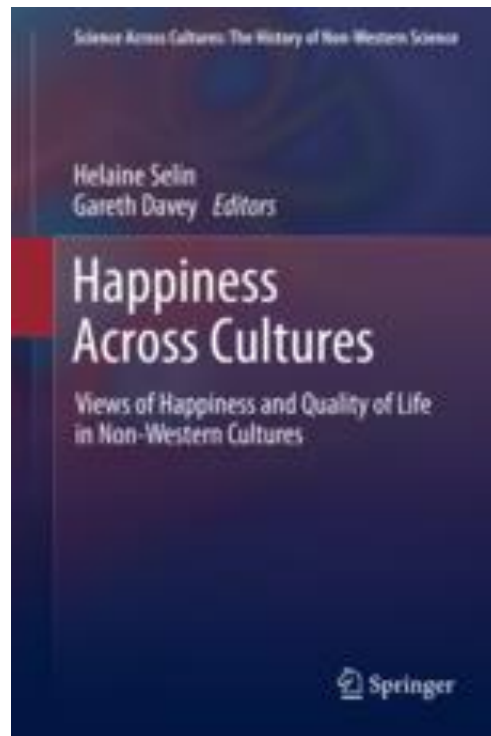
“สุขใจที่ลูกหลานมีความสุข”

“ลูกมีงานทำมีครอบครัวที่ดีแล้ว”

“ดีใจลูกไม่ทะเลาะกัน”

Happiness in Thailand

Rossarin Soottipong Gray

Thailand is a developing country in Southeast Asia. It is adjacent to Laos and Burma (Myanmar) in the North, Laos and Cambodia in the East, Malaysia in the South and Burma in the West (Map 1). The total population is about 63.8 million. About 36% live in urban areas and 64% in rural areas (Institute for Population and Social Research 2010). Bangkok is the capital city of Thailand.

The country has experienced rapid population aging mainly due to the reduction in fertility. The total fertility rate (average number of children women have throughout their reproductive age) declined steadily from over 6 in 1965 to less than replacement level during the 1990s and has decreased to about 1.45 this decade. This reduction in fertility, in combination with the increase in life expectancy, has resulted in an increase in the proportion of elderly and a decrease in the proportion of children. In 2010, life expectancy at birth was 69.5 for males and 76.3 for females (Institute for Population and Social Research 2010).

Thailand has also experienced socioeconomic changes. Thailand ranks the 4th richest nation in Southeast Asia in terms of GDP per capita, after Singapore, Brunei, and Malaysia (World Bank 2009). According to a recent estimation, GDP per capita of Thailand was 8,700 USD. The highest proportion of the Thai labor force (40%) is engaged in the agricultural sector (National Statistical Office 2010). Although Thailand is not an affluent country, Thai people have enjoyed universal health coverage since 2001.

Several factors contribute to changes in family structure. Due to economic growth and relative decline of the agricultural sector, geographical mobility has increased, particularly in the form of migration from rural to urban areas (Curran, Garip, Chung, & Tangchonlatip 2005). Added to this, during the past two decades the rate of divorce has been increasing (Department of Local Administration 2007). Extended family and three generation households have gradually declined. At the

---

R.S. Gray (✉)
Institute for Population and Social Research, Mahidol University, Salaya, Nakhon Pathom 73170,
Thailand
e-mail: prgr@mahidol.ac.th

H. Selin, G. Davey (eds.), *Happiness Across Cultures*, Science Across Cultures: The History of Non-Western Science 6, DOI 10.1007/978-94-007-2700-7_10, © Springer Science+Business Media B.V. 2012

137

จังหวัดชัยนาท

สำคัญ ลำดับที่ 1 ต่อความสุข	รวม	เกษตรกร	ไม่ใช่ เกษตรกร
เศรษฐกิจ	42.7	42.5	42.8
ครอบครัว	41.3	43.6	39.6
สุขภาพ	10.2	9.4	10.8

ความสุขสามารถแพร่กระจายไปยังผู้อื่นได้

นอกจากนี้

ความสุขยังสามารถแพร่กระจายไปยังผู้อื่นได้

จากการศึกษาระยะยาวกว่า 20 ปีของ

Framingham Heart Study พบว่า

เครือข่ายทางสังคมมักเป็นกลุ่มที่มีสมาชิกที่มีความสุข
เหมือนกัน หรือไม่มีความสุขเหมือนกัน

จะไม่ปะปนกันระหว่างผู้ที่มีความสุขและไม่มีความสุข

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่มีเครือข่ายทางสังคมที่มีความสุข
ผู้นั้นก็จะมีความสุขเพิ่มขึ้น

ในทางกลับกันผู้ที่มีเครือข่ายทางสังคมที่ไม่มีความสุข
ก็จะเป็นผู้ไม่มีความสุขไปด้วย

(Fowler & Christakis, 2008)

Family comes first

